

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.379/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe; eljáró képviselő: dr. Oláh Tamás kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	vármegyei Rendőr-főkapitányság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Gál Mária Ildikó kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	megbízási díj megfizetése iránt indított közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (14. sorszámon)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Miskolci Törvényszék 1.K.701.331/2023/12. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19.567 (tizenkilencezer-ötszázhatvanhét) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2021. május 1. napjától 2023. július 31-ig (a továbbiakban: peresített időszak) a helység1 Rendőrkapitányság (helység2i Rendőrörs) állományában körzeti megbízottként teljesített szolgálatot; működési körzete település1 település) az alperesi rendőrkapitányságon kialakított helység3 körzeti megbízotti csoportnak is része volt. A körzeti megbízotti beosztásához nem tartozóan rendszeresen végzett a körzeti megbízotti működési körzetén és a csoport működési körzetén kívül járőri, járőrvezetői és egyéb (TIK küldések, átkísérések, elővezetések, rendezvénybiztosítási, rendőri akciókat stb.) szolgálati feladatokat, melyek ellátásáért megbízási díj megfizetését kérte. Az ennek érdekében előterjesztett szolgálati panaszát az alperes vezetője a határozatszám1 számú határozatával megalapozatlanság miatt elutasította.

A felperes keresete

[2] A felperes pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2021. május 1. napjától 2023. július 31. napjáig terjedő időszakra bruttó 782.676 forint megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére. A megbízási díj mértékét az illetményalap 75%-ában határozta meg; keresete jogalapjaként a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a) és c) pontjait egyaránt megjelölte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[3] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek bruttó 782.676 forint megbízási díjat és annak késedelmi kamatát. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára alapított megbízási díj igény tekintetében rögzítette, hogy azt az időközben bekövetkezett jogszabályi változások okán három időszakra lebontva szükséges vizsgálni. A 2021. május 1. és 2022. augusztus 11. napja közötti időszak vonatkozásában a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 09.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB szabályzat) 15. pontjával összefüggésben utalt arra, hogy a körzeti megbízotti csoport létrehozása nem eredményezheti a körzeti megbízott eredeti működési körzetének a megváltoztatását, annak alperes által állított kibővülését. A KMB szabályzat 21. pontja határozza meg azon esetköröket, amelyek szerint lehet a körzeti megbízottat a működési körzetéből elvonni, de ezen feltételek fennállása esetén is arra csak eseti jelleggel kerülhet sor. Az alperes nem igazolta a perben, hogy a felperes által megjelölt szolgálatok ellátása megfelelt a szabályzat 21. pontjában foglalt feltételeknek, így azok ellátása többletfeladatnak minősült, figyelemmel arra, hogy a járőrszolgálati (és egyéb) feladatok nem tartoztak a felperes kinevezés szerinti beosztásához. Hangsúlyozta, a TIK küldéseknek is csak egy része felelt meg a KMB szabályzat 21/d. pontjában írt feltételeknek. A körzeti megbízotti szabályzat kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a hivatásos állomány tagjának ehhez kell igazodni a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők. Mindez a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díjra való jogosultságot megalapozza.

[4] Ezt követően akként foglalt állást, hogy a körzeti megbízotti szabályzat 2022. augusztus 12. napjától bekövetkező módosítása sem eredményezi az alperes megbízási díj alóli mentesülését. A módosítás kapcsán nem értett egyet a felperes érvelésével, miszerint a KMB szabályzat módosított rendelkezései a Hszt.-vel és a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelettel (a továbbiakban: 30/2015. BM rendelet) ellentétes lenne. Kifejtette, hogy a KMB szabályzat, mind a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. § (4) bekezdés c) pontja szerinti normatív utasítás jogszerűségét nem bírálhatja felül. A KMB szabályzat 2. pontjának 2022. augusztus 12-i hatállyal módosított szövege a b) és c) pontokban írtak szerint jelentősen, a rendőrkapitányság teljes illetékességi területére kibővíti a körzeti megbízotti feladatellátási kötelezettséget. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a normatív utasítás kiadására jogosult a járőrözés irányában kívánta a körzeti megbízotti feladatokat kibővíteni; arra következtetett, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján 2022. augusztus 12. napjától nem támaszthatna megbízási díj iránti igényt eredményesen a körzeti megbízott. Ugyanakkor erre az időszakra mégis megalapozottnak találta a keresetet a KMB Szabályzat 21. pontban foglalt eseti jelleg megsértése miatt, figyelembevéve a 22 esetben ellátott – illetékességi területen kívüli – feladatokat.

[5] A Hszt. módosítással érintett 2023. február 1. – 2023. július 31. közötti időszak vonatkozásában kitért arra, hogy a módosított rendelkezések [Hszt. 71. § (3) bekezdése] értelmében a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján a hivatásos állományú külön díjazásra csak akkor jogosult, ha a többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végez és a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkörrel való megbízási nem eseti jellegű, amely konjunktív törvényi feltételek fennállását alaposnak találta, figyelemmel arra, hogy a felperes a peresített időszakban az összes szolgálatát tekintve jelentős számban, 279 alkalommal látott el vegyesen körzeti megbízotti és járőri feladatokat, amely a Hszt. módosítást követő időszak tükrében is jelentős többletmunka végzést jelent. Miután a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára alapított megbízási díj iránti igényt mindhárom időszak tekintetében megalapozottnak találta, így a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) és b) pontra alapított jogcímeket nem vizsgálta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[6] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Hszt. 71. § (1)-(6) bekezdéseiben, 45. §-ában, valamint a 30/2015. BM rendelet 2. számú mellékletében foglaltakat. Jogszabálysértő módon, tévesen értelmezte a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: szolgálati szabályzat) 70.§-ában, valamint a KMB szabályzat 2. pontjában, 3. pont d) alpontjában, továbbá a 15., 18., 20-22., 24-25., 31., 37., 57-58., 61-63. pontjában írt, 2022. augusztus 12. napjáig hatályban lévő rendelkezéseket, valamint a járőrszabályzat 4., 5., 10., 7., valamint 60. pontjában írtakat. Tévesen értelmezte továbbá az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv tevékenység irányítási központjai, egyes rendőri szervek ügyelei, valamint a segélyhívásokat fogadó központok egységes működéséről szóló 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás (a továbbiakban: TIK utasítás) 3. és 28. pontjaiban írtakat. Mindezek felül az elsőfokú bíróság ítéletében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (2) bekezdésében írtakba ütköző módon a tényállás körében a [4] bekezdésben olyan következtetéseket tett, amelyek a perben rendelkezésre álló és beszerzett

bizonyítékok értékeléséből megalapozottan nem következnek. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényállást csak részben megfelelően, a per elbírálása szempontjából irányadó jogszabályi rendelkezéseket ugyanakkor helyesen állapította meg; ám a részben helyesen megállapított tényállás elemeinek a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel történő összevetése útján téves következtetésekre jutott. A KMB szabályzat módosítását megelőző időszakra a per adatai nem támasztották alá, hogy a felperes rendszeresen járőri feladatokat, járőrszolgálatot látott el (melynek oka a járőrstatuszok alacsony száma volt), így az elsőfokú bíróság a Kp. 78. § (2) bekezdésében írtakba ütköző módon állapította meg erre vonatkozóan tényállást. Önmagában az alapján, hogy a felperes a működési körzetén kívül is végzett ilyen feladatokat, nem jelenthető ki megalapozottan, hogy járőr beosztásba tartozó feladatot látott volna el. Nem vitatta azon ítéleti megállapításokat, amely szerint a körzeti megbízott és a járőr külön beosztás, melyekhez tartozó feladatokat két külön szabályzat tartalmazza; továbbá azt sem, hogy a körzeti megbízott közterületi tevékenysége a körzeti megbízotti beosztáshoz tartozó, míg a járőri feladatok és a járőrszolgálat ellátása a járőr beosztáshoz tartozó feladat. Azon ítéleti megállapításokkal is egyetértett, hogy a KMB szabályzat értelmében a körzeti megbízottnak a szolgálatelljesítési ideje legalább 70 %-ában közterületi tevékenységet kell végeznie, amely elsődlegesen a működési körzetében kell, hogy történjen. Azonban – érvelése szerint – a javarészt helytállóan megállapított tényekből azt a téves és jogszabálysértő következtetést vonta le az elsőfokú bíróság, hogy a körzeti megbízott által ellátott közterületi szolgálat lényegében csak akkor tekinthető a körzeti megbízotti beosztásba tartozó feladatnak, ha azt a körzeti megbízott a működési körzetében és járőrrel közösen végzi. Az elsőfokú bíróság a szolgálati szabályzat téves értelmezésén alapuló téves következtetésekre jutott ítélete [36], [38], [52]-[53] bekezdéseiben, az ott megfogalmazott járőrözés ugyanis nem azonos a járőri beosztással, csupán a szolgálat ellátásnak (ellenőrzésnek) egy módja, formája. Hangsúlyozta, nem véletlen, hogy a szolgálati szabályzat 70. §-a járőrözést végrehajtóként nem járőrt (járőr beosztást betöltő személyt), hanem rendőrt jelöl, hiszen ilyen szolgálati formában – többek között – járőr, körzeti megbízott, de akár még nyomozó is elláthat beosztásába tartozó rendőri feladatot. Vitatta azt is, hogy a járőri létszámihiány és az esetleges többletfeladatellátás között okozati összefüggés lenne, valamint sérelmesnek találta, hogy a TIK küldéseket kizárólag járőr beosztásba tartozó láthatja el, a körzeti megbízott pedig csak eseti jelleggel. A TIK küldés ugyanis a TIK utasítása alapján történő rendőri intézkedési kötelezettséget jelent, amely lényegében minden hivatásos állományú rendőri beosztásban kötelezően ellátandó feladat.

[7] A KMB szabályzat módosítása utáni időszak (2022. augusztus 11. után) kapcsán kiemelte, hogy a módosítások fényében végképp nem állapítható meg, hogy a felperes a beosztásába nem tartozó többletfeladatot látott volna el, miután az általa korábban hivatkozott járőrözési feladatok a rendőrkapitányság illetékességi területén immáron a KMB szabályzat eredeti normaalkotói szándéknak megfelelően módosított rendelkezése alapján is a munkakörének részét képezik. Ebből kifolyólag az eljáró bíróságnak a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti jogosultság fennállása körében tett, ezzel ellentétes megállapítása téves és jogszabálysértő, egyes pontokon [83]-[86] önmagának is ellentmondó. Hangsúlyozta, a Kúria az Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletében rámutatott, hogy amennyiben jogi norma az adott munkakörre nézve kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a munkáltatónak ehhez kell igazodnia a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők. Az eredeti normaalkotói szándéknak megfelelően módosított KMB szabályzat kógens jelleggel határozza meg a körzeti megbízotti beosztásban ellátandó feladatokat, az ebbe a körbe nem illeszthető, e beosztási feladatoktól idegen, általa ellátott feladatot a felperes nem jelölt meg a per során.

[8] A Hszt. módosítással érintett, 2023. február 1. napját követő időszak kapcsán azon a véleményen volt, hogy ezen időszakot az elsőfokú bíróság lényegében érdemben nem vizsgálta. Ítéletének [88] bekezdésében szinte szó szerint idézte a Hszt. 101. és 102. §-ban írt módosult rendelkezéseket, ám azok konkrét értelmezésébe nem bocsátkozott; csupán ítéletének [80] bekezdésében tett a Hszt. 101. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggő okfejtést. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által felhívott Kf.VII.39.549/2021/4. számú kúriai döntés e körben nem alkalmazható, amely a munkáltató egyoldalú utasítási jogával történő munkaköri leírás módosítás korlátozottságára hivatkozik, a jogszabály rendelkezésén alapuló (Hszt. 101-102. §) munkaköri feladatmeghatározás jogát nem érinti. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon értékelte úgy, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjának, illetve 71. § (3) bekezdésének 2023. február 1. napjától hatályos rendelkezésére figyelemmel a felperes igénye 2023. február 1. napjától is megalapozott. E körben a Hszt. 71. §-ban írtakat tévesen, a Hszt. 102. §-ban foglaltaktól függetlenül értelmezte. Ezzel ellentétben a 102. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat a megbízási díjra való jogosultság megítélése szempontjából mindenképpen vizsgálni (és nem mellőzni) kell, hiszen az a szolgáltatelljesítésre vonatkozik, így meghatározza, hogy mi minősülhet többletdíjazásra jogosító többletfeladatnak. Ezen szabály nem üresíti ki a Hszt. 71. §-ban foglalt megbízás jogintézményét, a megbízási díj ugyanis továbbra is jár a szolgáltatelljesítési időn kívüli, az érintett által a végzettsége, képzettsége alapján ellátható, de a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli többletfeladatokért. A megbízási díj iránti igény tehát ezen harmadik időszak vonatkozásában sem lehet alapos.

[9] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségében történő marasztalását kérte, melynek összegét 20.000 forintban jelölte meg. Több időszaki érveléséhez kapcsolódóan kúriai és ítéltáblai határozatokra is hivatkozott.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[10] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[11] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A másodfokú eljárás terjedelme vizsgálatakor figyelembe vette, hogy az alperes a marasztalási összeg mértékére vonatkozó bírói mérlegelést, ekként az elsőfokú bíróság által megállapított összecszerűségeket nem vitatta, így azt az ítéltábla sem érintette, ebben a körben vizsgálnia nem kellett. Figyelemmel volt arra is, hogy az egyes ORFK utasítások (KMB szabályzat, járőrszabályzat, TIK utasítás) szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok, ám nem jogszabályok, azoknak a fellebbezésben felsorolt pontjai megsértésére történő hivatkozás önmagában a fellebbezésre nem adott alapot [Kp. 99. § (1) bekezdés]. Az alperes részben vitatta a megállapított tényállást, ennek körében azt, hogy a felperes rendszeresen ellátott járőri feladatokat, járőrszolgálatot, ugyanígy azt is, hogy a körzeti megbízott számára tilalmazott feladatokat látott el. Ugyanakkor fellebbezésében nem jelölte meg, hogy ezzel szemben mit tart helyes ténynek, és milyen bizonyíték támasztja alá állítását; mindez a

fellebbezésből nem volt kiolvasható. Ez azt jelenti, hogy az alperes a tényállás helytállóságát alaptalanul vitatta, fellebbezéséből megállapíthatóan – miután e körben anyagi jogi érvelését adta elő – valójában az elsőfokú ítélet anyagi jogi álláspontjának felülvizsgálatát kérte a másodfokú bíróságtól. Mindez azt jelenti, hogy az ítéltábla az alperes fellebbezését kizárólag az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és bizonyíték értékelés mellett vizsgálhatta. Ekként a jogorvoslati eljárás szabta keretek között a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azokat megfelelően alkalmazta, ítéletének indokolásában döntése indokait részletesen kifejtette, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel az alábbiakat emeli ki:

[12] A másodfokú bíróság előjáróban – a KMB szabályzat módosításával nem érintett időszakra vonatkozóan – leszögezi, hogy a kialakult bírói gyakorlat az alperes által kifogásolt, fellebbezéssel érintett kérdésekben már állást foglalt, így arról is, hogy az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, a munkaköri feladatok meghatározása azonban nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával kizárólag az állománytáblában rendszeresített beosztás keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, melyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. Az alperesnél a felperes körzeti megbízotti beosztása az állománytáblában rendszeresített, egyúttal a kinevezésében rögzített szolgálati beosztás, ily módon munkakörének kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség. A rendvédelmi szerveknél, így az alperesnél ellátandó beosztások kógensék, azok szervezeti hierarchiája, besorolása jogilag rendezett; ezen túlmenően a KMB szabályzat, valamint a járőrszabályzat rendelkezéseiből is egyértelműen következik, hogy a körzeti megbízotti feladatok és a járőr feladatok ellátása elválik egymástól. Ezért az elsőfokú bíróság a 2021. május 1. és 2022. augusztus 11. közötti első kereseti időszak vonatkozásában helytállóan állapította meg, hogy a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok nem a felperes kinevezése szerinti beosztásához tartozóak voltak; az alapján kizárólag a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontjára nézve állapította meg a kereset alaposságát. A másodfokú bíróság ezért a megüresedett járőri beosztások kapcsán kifejtett fellebbezési érvelést, bár alapossága megállapítható, azonban azt nem találta relevánsnak, figyelemmel a helyes jogalapra is.

[13] A KMB szabályzat 37. pontja alapján a körzeti megbízottnak a szolgálatteljesítési idejének legalább 70%-ában közterületi tevékenységet kell ellátnia, ugyanakkor az alperes értelmezésével ellentétben nem bármely közterületen, hanem saját működési területe közterületén; a közterületi szolgálat egyébként sem feleltethető meg a járőrszolgálatnak. Mindezekon felül a módosítás előtti KMB szabályzat 24. pontja nem tette a körzeti megbízott feladatává a járőrszolgálat ellátását, csupán annak lehetőségét teremtette meg, hogy a körzeti megbízott – alapvetően a működési körzetében – járőr vezetőjeként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen beosztható legyen.

[14] Az elsőfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy a KMB csoport létrehozása a KMB szabályzat 3/d. és 15. pontjában foglalt szabályozásból következően nem jár azzal a következménnyel, hogy a körzeti megbízott eredeti működési körzete megváltozna, az a KMB csoport működési körzetével kibővülne. A körzeti megbízotti csoport létrehozásának a célja, továbbá annak megítélése, hogy mely feladatok ellátása tartozik a felperes körzeti megbízotti beosztásához és melyek haladják meg azt, olyan kérdés, amelynek jogértelmezését a Kúria már elvégezte; ezen álláspontjától a másodfokú bíróság eltérni nem kíván. A Kúria a körzeti megbízott által működési körzetén kívül végzett járőri feladatokkal

összefüggésben több határozatában kimondta: amennyiben a körzeti megbízott hosszabb időszakon át, rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört ellátja, a járőr feladatokat a körzeti megbízotti működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végzi, az többletszolgálatnak minősül, így annak ellentételezésére jogosult (Kf.VII.45.176/2021/4. – BHGY K-KJ-2022-930, Kf.VII.45.184/2021/4. – BHGY K-KJ-2022-929). Az elsőfokú bíróság ezzel egyezően helytállóan mutatott rá, hogy a KMB szabályzat egyértelműen meghatározza, hogy a körzeti megbízott járőr feladatokat milyen szűkítéssel hajthat végre. Ebből az következik, hogy amennyiben ettől eltérően teljesíti a járőri feladatokat, megbízási díjra jogosult. Lényeges azt is hangsúlyozni, az eldöntendő kérdés nem az volt, hogy a TIK jogszerűen utasíthatta-e a felperest és az utasítási jog milyen állományi körre vonatkozik, hanem az, hogy ezekért a többletfeladatokért a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pont szerinti ellentételezésre jogosult-e. Az továbbá, hogy a szolgálati szabályzat 70. § rendelkezései a járőrzést (járőrszolgálati formát) végrehajtóként nem járőrt, hanem rendőrt jelölnek, nem jelenti azt, hogy a járőrszolgálati feladatok a felperes körzeti megbízotti beosztásába tartozóak. A szolgálati szabályzat 70. §-a önmagában egyébként sem, csak a vonatkozó egyéb rendelkezésekkel összefüggésben értelmezhető. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a szolgálati szabályzat 67. § (1) bekezdésében írtakat, amely szerint a rendőrök a szolgálati feladataikat külön végrehajtási rendelkezések alapján, különböző szolgálati formákban, a szakmai szabályzatokban (ez a felperes esetén a KMB szabályzat) meghatározott módon hajtják végre. A szolgálati szabályzat 67. § (2) bekezdésében foglaltak sem jelentik azt, hogy a járőrszolgálat ellátása a körzeti megbízott feladatai közé illeszkedne. A szolgálati szabályzat ezen rendelkezése a szolgálati előjárónak csupán arra ad a lehetőséget, hogy egy adott (azaz eseti jellegű) feladat meghatározott szolgálati formában történő végrehajtását rendelje el, s nem arra, hogy a járőrszolgálat feladatait visszatérően, rendszeresen a körzeti megbízotti beosztás részeként kezelje; ilyen törekvés a jogszabály szövegéből („a feladat”) sem olvasható ki. A hivatásos állomány tagjaira vonatkozó rendelkezések kőgensek, eltérést nem engednek (EBH2010.2259.), ami egyúttal azt is jelenti, hogy azoknak kiterjesztő értelmezés nem adható.

[15] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokkal alátámasztottan (felperes által csatolt, alperes által nem vitatott kimutatások, TIK küldési naplók, tanúvallomás) annak is megfelelő indokát adta, hogy a felperes ezen többletfeladatokat nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen látta el, amely feladatok a szolgálatai többségét érintették. Mindebből helyesen vont le az elsőfokú bíróság azon következtetést, hogy a felperes szinte minden szolgálatban a saját működési körzetén kívül is látott el szolgálati feladatokat. Helyesen értékelte, hogy a felperes a járőr feladatokat a körzeti megbízotti működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel látta el, melyre nem adott jogalapot a KMB szabályzat 24. pontja, valamint 2. pont b)-c) alpontjai, miután ezek a feladatok nem a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartozóak. A Kúria következetes – a perben is irányadó – gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül (Kf.VII.39.523/2021/4. – BHGY K-KJ-2021-744, Kf.VII.39.525/2021/3. – BHGY K-KJ-2021-680). Összegezve, az elsőfokú bíróság ezen (első) kereseti időszak tekintetében helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján a megbízási díj megilleti.

[16] A másodfokú bíróság a továbbiakban a 2022. augusztus 12.-2023. január 31., valamint a 2023. február 1.-2023. július 31. közötti időszakra igényelt megbízási díjjal összefüggésben elfoglalt, a keresetet e tekintetben is megalapozottnak találó ítéleti álláspontot vizsgálta.

[17] Alapítanul hivatkozott az alperes arra, hogy a KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos rendelkezései alapot teremtettek a felperes munkakörének a járőri munkakörrel történő bővítésére; e tekintetben a törvényszék alperessel egyetértő álláspontja megalapozatlan. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK), mint központi államigazgatási szerv [a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdésének d) pont] vezetője a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. § (4) bekezdés c) pontjában szabályozott jogkörénél fogva normatív utasításban szabályozhatja a vezetése, irányítása vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, valamint tevékenységét, így normatív utasításban határozhatja meg a körzeti megbízottak feladatellátását, tevékenységi körét, azaz egyes munkaköri feladatait. A KMB szabályzat 2022. augusztus 11. napjáig hatályos rendelkezései a 30/2015. BM rendelet 2. mellékletével konform módon értelmezhetően rögzítették, hogy a körzeti megbízott mely sajátos körülmények mellett láthat el és milyen illetékességi területen járőri, járőrszolgálati feladatokat, azaz nem tekintette a munkakör részének egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását, csak részfeladatok ellátásáról rendelkezett. Ezzel szemben az ORFK vezetője a KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos módosításával, annak 2. pont b)-c) alpontjai és 44. pontja értelmében – a 25. pontban tett kivétellel –, arra utasította az alárendelt szerveket, hogy a rendőrkapitányság teljes illetékességi területén tekintsék a körzeti megbízotti munkakör részének a járőrszabályzat szerinti feladatok ellátását, tehát a járőri, járőrszolgálati feladatok majdnem teljes körének elvégzését. E vonatkozásban a két beosztás munkaköri feladatai között minimális disztinkciót a KMB szabályzat 2. pont a) alpontja és 25. pontja szerinti feladatok jelentenének. Ennél fogva a munkáltató a 30/2015. BM rendelet 1. § a) pontja és 2. melléklet 3. pontjába ütközően a körzeti megbízotti beosztás részének tekinti a járőri beosztás feladatainak ellátását. A Jat. 23. §-a szerinti közjogi szervezetszabályozó eszköz a Jat. 24. § (1) bekezdése alapján jogszabállyal, így a 30/2015. BM rendelettel [Alaptörvény T) cikk (2) bekezdés] nem állhat ellentétben. Amennyiben a bíróság a KMB szabályzatnak olyan értelmezést tulajdonítana, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalja a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát, úgy sérülnének a 30/2015. BM rendelet szolgálati beosztásra vonatkozó szabályai, ezzel együtt a Hszt.-nek a besorolásra (114-119. §), valamint az illetmény meghatározására (154-162. §) kialakított kógens rendelkezései, melyek a szolgálati beosztáshoz kötöttek. Ezzel teljesen kiüresedne a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma, amely elsősorban a KMB szabályzat 2. pont a) alpontja szerinti területen az ott meghatározott feladatok ellátása. A KMB szabályzat módosítása tulajdonképpen azonosíthatatlanná tette a körzeti megbízott beosztásához esetlegesen hozzátartozó, korábban megbízási díj megfizetése nélkül teljesítendő járőri, járőrszolgálati részfeladatokat is; egyben a 15. pont alapján egyértelmű, hogy a járőri többletfeladatok ellátásának vizsgálatában a körzeti megbízotti csoport körzetnek semmiféle szerepe nincs, a csoportkörzet funkciója csak a 2. pont a) pont szerinti feladatok tekintetében értelmezhető. Mindennek tükrében – a Hszt. és a 30/2015. BM rendelet szabályozásának sérelme nélkül – nem lehet olyan értelmezésre jutni, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalná a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát.

[18] Az elsőfokú bíróság jogértelmezésétől eltérően tehát a fentiek szerint a második kereseti időszak vonatkozásában is az ítéltábla jogértelmezése alapján megállapítható, hogy a felperes által rendszeresen végzett járőrszolgálat és egyéb feladatok ellátása a Hszt. 71. § (1)

bekezdés c) pontja szerinti többletfeladatként értékelhető, amely a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján megbízási díjra jogosít.

[19] A szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok alapvetően kógensek. A Kúria egy korábbi döntésében rámutatott, hogy a kógens rendelkezések kiterjesztően nem értelmezhetőek, azok alkalmazása minden esetben kötelező (EBH2016.M.11.); ilyen törvényi rendelkezéstől sem a felek, sem pedig a bíróság nem térhet el. A jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés dönteni arról, hogy valamely juttatást a hivatásos állomány tagjai részére megteremti-e és az is, hogy milyen feltételekkel (BH2015.79.).

[20] A perbeli esetben a felperes a körzeti megbízott beosztása melletti járőr (és egyéb) többletfeladatok ellátásáért 2023. február 1.-2023. július 31. közötti időszakra is megbízási díjat igényelt, melyet a Hszt. 71. § (1) és (5) bekezdéseire alapított. Az alperes az eljárás során arra hivatkozott, hogy a Hszt. 2023. február 1. napján elfogadott módosítása értelmében a megbízási díjra való jogosultság megállapításához a Hszt. 71. §-ának a 102. § (1) bekezdés b) pontjával összhangban történő értelmezése szükséges. Fellebbezésében a járőri feladatellátás mértékét és annak rendszerességét nem tette vitássá, álláspontja szerint a felperest az általa igényelt juttatás a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem illeti meg.

[21] E körben az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a felperes a megbízási díjra a fent hivatkozott törvenymódosítást követően a Hszt. 71. § (3) bekezdésének hatályos rendelkezése szerint jogosult, ugyanis a vitatott időszakban a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, a szolgálati beosztásához tartozó többletfeladat ellátásával rendszeresen jelentős többletmunkát végzett, melyre figyelemmel az alperes 102. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatos értelmezését nem tekintette relevánsnak; amely elsőfokú ítéleti álláspont vonatkozásában a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

[22] A perbeli esetben a kereseti kérelem szerinti megbízási díjra való jogosultság megállapítása szempontjából relevanciával bíró körülmény, hogy a Hszt. 2023. február 1. napjával bekövetkezett módosítását követően a jogalkotó a megbízási díj jogintézményét megtartotta, azt a Hszt. 71. §-ában – a X. fejezetben meghatározott, a szolgálat teljesítésére vonatkozó általános rendelkezésektől – elkülönítetten továbbra is szabályozni kívánta akként, hogy az általánoshoz képest eltérő, a korábbiakhoz viszonyítva szigorúbb feltételek szerinti elbírálást írt elő. Nem vitás, hogy a hivatásos állomány tagja – a jogalkotó szándéka szerint – a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálati beosztásából eredő, valamint – a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül – a szolgálati beosztásához nem tartozó, a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani. E szabály azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben e többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, annak ellentételezésére ne lenne jogosult. A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása a hivatásos állomány tagját általános jelleggel a megbízási díjra való jogosultságból nem zárja ki, ezen értelmezéssel a megbízási díj jogintézménye [a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja, valamint (3) bekezdése] valóban kiüresedne.

[23] A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának ezért csak olyan értelmezése lehet helyes, amely a 71.§ (1) bekezdés c) pontja alkalmazásának is teret enged; ellenkező esetben a hivatásos állományú tag ellenszolgáltatás nélkül, lényegében korlátozásoktól mentesen a beosztásához nem tartozó feladat ellátására megbízhatóvá válna. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott többletfeltétellel válik el a megbízási díj az általános szabályozástól; e speciális juttatás megfizetésére vonatkozó jogalkotói szándék a Hszt. 71. §-án keresztül érvényesül; annak ellenére, hogy a hivatásos szolgálati jogviszony különleges közszolgálati jogviszony, azonban a rendszeresen előforduló, jelentős többletmunka ellátásáért a hivatásos állomány tagjai is ellenszolgáltatásban kell, hogy részesüljenek. Ezt a jogi álláspontot támasztja alá, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában a rendszeresen elvégzett jelentős többletmunkára való utalás nem szerepel, azonban e kitétel a 71. §-ban, mint speciális szabályban megtalálható; ezen feltételek teljesülése esetén megbízási díj jár. Fellebbezésében alaptalanul hivatkozott tehát az alperes arra, hogy az érintett négy hónapban a felperes megbízási díjra jogosultságát a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja kizárja, ugyanis ez esetben is érvényesül a „*lex specialis derogat legi generali*” elv, miszerint az általános szabályt a speciális szabály minden esetben felülírja. A perbeli esetben ez akként ölt testet, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában szereplő általános szabály helyett a 71. §-ban rögzített rendelkezést kell alkalmazni. Nem volt megalapozott a fellebbezés abban a kérdésben sem, hogy az elsőfokú ítélet a Hszt. módosításával összefüggő tényeket érdemben nem vizsgálta, miután utalt a megváltozott jogszabályi környezetre, a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosított rendelkezésére, mellyel összevetve a Hszt. 71. §-ának vonatkozó rendelkezéseit arra a jogi következtetésre jutott, hogy a Hszt. 71. § (3) bekezdésének módosított szabályozása értelmében külön díjazásra (megbízási díjra) a hivatásos állomány tagja csak akkor jogosult, amennyiben a többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végez és a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkörrel való megbízás nem eseti jellegű, amely konjunktív törvényi feltételeket fennállónak találta, mellyel a másodfokú bíróság egyetértett.

[24] Az elsőfokú bíróság ebből következően azt is helyesen értékelte, hogy a felperes az érintett hónapokban jelentős többletmunkát végzett. A Hszt. 71. § (3) bekezdésének módosításával a jogalkotó szándéka arra irányult, hogy a többletszolgáltatást járó helyettesítési díjra az állomány tagja csak azokban az esetekben legyen jogosult, amikor a többletfeladat ellátása valóban érdemben haladja meg a szolgálati beosztásból eredő feladatellátás kereteit. Az elsőfokú bíróság – ugyan sommásan –, de indokát adta annak, hogy a felperes által a körzeti megbízotti beosztása mellett rendszeresen végzett járőri (és egyéb) feladatokat miért tekintette jelentős többletmunka végzésnek. A tényállásban foglaltak és a jogi indokolásban leírtak összevetése alapján megállapítható, hogy figyelemmel volt arra az alperes által sem vitatott peradatra, hogy a felperes a peresített időszakban összesen 279 alkalommal látott el vegyesen körzeti megbízotti és járőri feladatokat, melyből 328 esetben járt el kizárólag a működési körzetén belül, 294 esetben a saját működési körzetén kívül, de a csoportműködési körzetén belül, 252 esetben a saját, valamint a körzeti megbízotti csoport működési körzetén kívül is teljesített szolgálatot; emellett rendszeresen a körzeti megbízotti működési körzetén és a csoportműködési körzetén kívül elővezetési, rendezvénybiztosítási, átkísérési feladatokat is ellátott. Az elsőfokú bíróság helyes jogi következtetésre jutott, amikor ezen körülmények összességét a Hszt. módosítását követő időszak tekintetében is jelentős többletmunka végzésnek értékelte. Hangsúlyozandó: az nem törvényi kíváncsi, hogy a felperes többletmunka végzése a korábbi időszakhoz képest mindenképpen mennyiségi növekedést mutasson, miután fennállhat az az eset – mint a jelen perbeli tényállás alapján, pusztán a számadatokból, azok nagyságrendjéből kiindulva –, hogy a felperes által teljesített többletmunka végzés már a Hszt. módosítását megelőző időszakban is jelentős többletmunka végzésnek minősült, amely a Hszt. módosítás hatályba lépését követően változatlanul

fennállt. Az alperes a felperesi kimutatásban foglaltakat nem vitatta, melyek a feladatellátás nem eseti, hanem rendszeres jellegét alátámasztják, csakúgy, mint a felperes személyes előadása (11. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv), az a körülmény pedig, hogy a többletfeladat ellátás hónaponként esetleg eltérő mértékű volt, a feladatellátás hosszú ideig, rendszeresen végzett jellegét nem érinti, nem rontja le; ezért az elsőfokú bíróság – a megbízás rendszeres jellege és a jelentős többletmunka ellátása miatt – a kereset megalapozottságáról e körben, ezen kereseti időszak tekintetében is helytálló döntést hozott.

[25] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[26] A pervesztes alperes a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (5) bekezdése alapján köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyértékre hivatkozással felszámított, a másodfokú bíróság által emiatt a pertárgyértékhez igazított, a pernyertes felperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére.

[27] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a 62.614 forint fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[28] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[29] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. január 29.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró